

„ZIELONE CZEKI” WRACAJĄ NA DZIEŃ ZIEMI. FUNDUSZ Z KATOWIC NAGRODZI NAJLEPSZYCH EKOLOGÓW 2025 ROKU

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ponownie ogłosił konkurs „Zielone Czeki” – coroczne nagrody przyznawane z okazji Dnia Ziemi za szczególne działania na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie śląskim. Tegoroczna edycja dotyczy inicjatyw zrealizowanych lub zakończonych w 2025 roku, a wnioski można składać do 16 marca.

Celem programu jest promowanie aktywności proekologicznej i zrównoważonego rozwoju w regionie. Nagrody trafią zarówno do osób fizycznych, jak i instytucji, samorządów czy organizacji pozarządowych. Konkurs obejmuje sześć kategorii – „Ekologiczna osobowość roku”, „EkoEdukator”, „Młody Ekolog”, „EkoSamorząd”, „EkoNGO” oraz „EkoInwestycja”.

W pierwszej z nich wyróżniane mają być osoby, które w minionym roku wniosły szczególny wkład w ochronę środowiska, promowały postawy proekologiczne lub realizowały działania na rzecz zrównoważonego rozwoju w województwie śląskim. Kategoria „EkoEdukator” przeznaczona jest dla osób, szkół, instytucji kultury i innych podmiotów prowadzących edukację ekologiczną oraz popularyzujących wiedzę o środowisku. Z kolei „Młody Ekolog” to propozycja dla osób, które nie ukończyły 18 lat (do 31 grudnia 2025 roku – przyp. red.), a w minionym roku wyróżniły się działalnością prośrodowiskową.

W kategorii „EkoSamorząd” mogą startować gminy i powiaty, które wdrożyły inwestycje, programy lub działania służące poprawie stanu środowiska i jakości życia mieszkańców. „EkoNGO” obejmuje organizacje pozarządowe realizujące kampanie, inicjatywy społeczne i projekty związane z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną. Natomiast „EkoInwestycja” skierowana jest do instytucji, przedsiębiorstw, samorządów i innych podmiotów (z wyłączeniem osób fizycznych), które zakończyły inwestycje przynoszące zauważalne efekty środowiskowe – m.in. ograniczające emisje, modernizujące infrastrukturę, rozwijające OZE czy wdrażające innowacje proekologiczne. W tej kategorii ocenie podlega m.in. trwałość efektów, efektywność ekologiczna, wpływ społeczny oraz innowacyjność projektu.

Nagrody przyznawane są w formie finansowej i niepieniężnej. Nagrody pieniężne mają postać Zielonego Czeka oraz wyróżnienia, a dodatkowo laureaci otrzymują statuetki lub dyplomy. Zielony Czek to 15 tys. zł, podobnie jak ewentualna nagroda spe-

cialna. Wyróżnienia opiewają na 5 tys. zł. Regulamin przewiduje, że w każdej kategorii może zostać przyznany jeden Zielony Czek, a kapituła może dodatkowo wskazać do dwóch wyróżnień. W przypadku niewyłonienia laureata w danej kategorii możliwe jest nagrodzenie większej liczby kandydatów w innej.

Prawo zgłaszania kandydatów przysługuje nie tylko samym zainteresowanym, ale również członkom kapituły oraz instytucjom ochrony środowiska, samorządom, organizacjom pozarządowym, placówkom edukacyjnym i naukowym, izbom gospodarczym, a w przypadku kategorii „Młody Ekolog” – także rodzicom lub opiekunom prawnym. Warunkiem udziału jest złożenie wniosku wraz z uzasadnieniem na właściwym formularzu (odpowiednie załączniki zostały przypisane do poszczególnych kategorii). Do zgłoszeń w kategoriach samorządowych i inwestycyjnych należy dołączyć dokumentację fotograficzną, a w przypadku modernizacji wymagane są zdjęcia „przed” i „po”.

Wnioski można składać w formie papierowej – listownie, kurierem lub osobiście w siedzibie katowickiego Funduszu – a także elektronicznie poprzez ePUAP lub e-Doręczenia. O zachowaniu terminu decyduje data wpływu (w przypadku wersji papierowej) lub data wysłania na elektroniczną skrzynkę podawczą (przy zgłoszeniu online). Instytucja zastrzega sobie możliwość wezwania do uzupełnienia braków oraz weryfikowania informacji zawartych we wniosku, w tym poprzez żądanie dodatkowych dokumentów lub wizytę na miejscu realizacji inwestycji.

Jak wskazano w regulaminie, lista laureatów ma zostać ogłoszona do 30 kwietnia, natomiast decyzję o przyznaniu nagród podejmuje ostatecznie zarząd Funduszu na podstawie rekomendacji kapituły.

Warto przy tym pamiętać o istotnym ograniczeniu. Nagrody pieniężne nie mogą być przyznawane pracownikom administracji rządowej i samorządowej za działania wykonywane w ramach obowiązków służbowych.

Konkurs „Zielone Czeki” pozostaje jedną z najbardziej rozpoznawalnych regionalnych inicjatyw nagradzających konkretne, zakończone działania i inwestycje proekologiczne. Dla organizacji, samorządów i społeczników to nie tylko szansa na finansowe wsparcie, ale także na promocję inicjatyw, które realnie zmieniają lokalne otoczenie.

NAWET TRZYSTA TYSIĘCY ZŁOTYCH DOTACJI NA RETENCJĘ I DESZCZÓWKĘ. RUSZYŁ NABÓR WNIOSKÓW

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach rozpoczął nabór wniosków do programu wspierającego inwestycje związane z zagospodarowaniem wód opadowych oraz rozwojem tzw. błękitno-zielonej infrastruktury. To propozycja dla samorządów i innych uprawnionych podmiotów, które chcą ograniczać skutki suszy i gwałtownych ulew, zwiększać lokalną retencję oraz lepiej wykorzystywać deszczówkę.

Program obejmuje szeroki katalog przedsięwzięć. Wsparcie można uzyskać m.in. na systemy zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi, instalacje do zbierania i wykorzystania wód deszczowych i roztopowych, a także rozwiązania łączące zieleni i wodę w przestrzeni publicznej. Chodzi m.in. o zielone dachy, zielone przystanki, ogrody deszczowe, ogrody wertykalne i żyjące ściany, a także zbiorniki retencyjne, te naziemne i podziemne. Dofinansowanie obejmuje również adaptację istniejących zbiorników, tworzenie rowów bioretencyjnych czy likwidację nawierzchni nieprzepuszczalnych, które utrudniają wsiąkanie wody.

O środki mogą ubiegać się osoby prawne posiadające tytuł prawny do nieruchomości objętej inwestycją. Wnioskodawcami mogą być również jednostki samorządu terytorialnego, które działają w imieniu osób fizycznych w ramach gminnych programów dofinansowań.

Program będzie realizowany w latach 2026–2028, a wsparcie ma formę dotacji oraz pożyczki nieumarzalnej. Łącznie możliwe jest sfinansowanie nawet 100 proc. kosztów kwalifikowanych, przy czym maksymalna wysokość dotacji wynosi 300 tys. zł, a minimalna kwota wnioskowanego dofinansowania nie może być niższa niż 50 tys. zł.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego przewidziano dotację do 80 proc. kosztów kwalifikowanych. Warunkiem jej przyznania jest jednak zaciągnięcie pożyczki nieumarzalnej w WFOŚiGW w Katowicach, która uzupełni finansowanie do poziomu 100 proc. kosztów kwalifikowanych (z wyłączeniem przedsięwzięć obejmujących dofinansowanie dla osób fizycznych w ramach programów gminnych).

Dla pozostałych wnioskodawców dotacja może wynieść do 50 proc. kosztów kwalifikowanych, a co do zasady wymagana jest pożyczka w wysokości nie mniejszej niż wartość dotacji, przy czym program przewiduje wyjątki.

Fundusz podkreśla, że nie udziela pomocy na zadania, które zostały zakończone przed złożeniem wniosku. Ostateczny termin zakończenia przedsięwzięć to 31 października 2028 roku.

Nabór potrwa do 29 października 2027 roku lub do wyczerpania alokacji środków. Dokumenty można złożyć w siedzibie WFOŚiGW w Katowicach, przesłać pocztą lub kurierem, dostarczyć osobiście, a także przekazać elektronicznie – przez ePUAP lub usługę e-Doręczeń. Regulaminy i niezbędne dokumenty dostępne są na stronie internetowej WFOŚiGW w Katowicach.

FUNDUSZ ROZDAJE MILIONY NA SZKOŁY. RUSZYŁA TEGOROCZNA EDYCJA „ZIELONEJ PRACOWNI”

Piotr Biernacki, fot. Freepik

Szkoły z województwa śląskiego ponownie staną przed szansą realnej zmiany warunków nauki przedmiotów przyrodniczych. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłosił kolejną edycję konkursu „Zielona Pracownia”, w ramach którego samorządy mogą pozyskać środki na stworzenie nowoczesnych, funkcjonalnych i inspirujących przestrzeni edukacyjnych w szkołach.

Program od lat cieszy się dużym zainteresowaniem, a pracownie powstające dzięki wsparciu Funduszu wyraźnie podnoszą jakość nauczania biologii, geografii, ekologii, chemii, fizyki czy geologii. Chodzi nie tylko o estetykę, ale przede wszystkim o praktyczny wymiar nauki – miejsca, w których uczniowie mogą eksperymentować, obserwować i samodzielnie odkrywać zjawiska przyrodnicze, zamiast ograniczać się wyłącznie do teorii.

O dofinansowanie mogą ubiegać się organy prowadzące szkoły z terenu województwa śląskiego. Wnioski będzie można składać do 30 stycznia. Wybrane projekty otrzymają dotacje pokrywające do 80 proc. kosztów kwalifikowanych, przy czym maksymalna kwota wsparcia wynosi 60 tys. zł. Warunkiem jest, aby całkowity koszt zadania nie był niższy niż 75 tys. zł, a co najmniej 20 proc. wydatków zostało sfinansowane ze środków własnych wnioskodawcy.

FUNDUSZ WESPRZE SAMORZĄDY W INWESTYCJACH KANALIZACYJNYCH. RUSZA PROGRAM DLA AGLOMERACJI

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach uruchamia program, który realnie wesprze śląskie samorządy w inwestycjach związanych z gospodarką ściekową.

Chodzi o poprawę infrastruktury na terenach aglomeracji objętych Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych – od 2000 do 14999 RLM.

O dofinansowanie mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego, ich związki oraz podmioty realizujące zadania własne gmin. Program obejmuje m.in. budowę i modernizację oczyszczalni ścieków, sieci kanalizacji sanitarnej oraz podłączeń budynków.

Wsparcie może sięgnąć nawet 100 proc. kosztów kwalifikowanych, w tym do 50 proc. w formie dotacji – maksymalnie do 4 mln zł – przy jednoczesnym zaciągnięciu pożyczki w co najmniej tej samej wysokości.

Nabór wniosków ruszył 26 stycznia i potrwa do 29 października 2027 roku, z zastrzeżeniem możliwości jego wcześniejszego zakończenia.

Zakres kosztów kwalifikowanych obejmuje przede wszystkim zakupy i usługi niezbędne do osiągnięcia efektów ekologicznych i edukacyjnych. Dotacją mogą być objęte m.in. pomoce dydaktyczne bezpośrednio związane z edukacją przyrodniczą i ekologiczną, sprzęt audio-wideo, komputerowy i multimedialny, urządzenia wielofunkcyjne, a także pełne wyposażenie pracowni – od stołów i krzeseł, przez tablice szkolne i gabloty ekspozycyjne, po biurka nauczycielskie czy stojaki na mapy i plansze.

Część wydatków, takich jak prace remontowe i modernizacyjne (w tym oświetlenie oraz instalacje elektryczne i wodno-kanalizacyjne), a także koszty transportu i dostawy materiałów, może stanowić wyłącznie wkład własny samorządu lub szkoły. W praktyce oznacza to jednak, że program pozwala kompleksowo zaplanować i zrealizować odnowienie szkolnej przestrzeni – od zaplecza technicznego po nowoczesne wyposażenie dydaktyczne.

„Zielona Pracownia” to dziś jeden z najbardziej rozpoznawalnych programów edukacyjno-ekologicznych w regionie. Dla wielu szkół stał się impulsem do stworzenia miejsc, które nie tylko spełniają współczesne standardy nauczania, ale także realnie angażują uczniów i budują ich świadomość ekologiczną. W ostatniej edycji programu dofinansowanie otrzymało 85 placówek. Łączna kwota przyznanych dotacji wyniosła ponad 4 mln zł.

RUSZYŁ PROGRAM WSPARCIA DLA WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH. SĄ PIENIĄDZE NA TERMO-MODERNIZACJĘ I ENERGIĘ ODNAWIALNĄ

Piotr Biernacki

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach rozpoczął nabór wniosków w ramach Programu „Eko Wspólnota”, skierowanego do wspólnot mieszkaniowych planujących inwestycje w poprawę efektywności energetycznej budynków oraz rozwój odnawialnych źródeł energii. Program ma zachęcić zarządców nieruchomości do kompleksowych działań ograniczających zużycie energii, obniżających koszty eksploatacji i poprawiających jakość powietrza w regionie.

O wsparcie mogą ubiegać się wspólnoty mieszkaniowe działające zgodnie z ustawą o własności lokali. Zakres dofinansowania obejmuje zarówno termomodernizację budynków, jak i montaż odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji fotowoltaicznych czy innych rozwiązań wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych.

Program przewiduje kilka form finansowania. Wspólnoty mogą skorzystać z dotacji do 15 proc. kosztów kwalifikowanych, maksymalnie do kwoty 66,5 tys. zł. Alternatywnie możliwe jest połączenie pożyczki z dotacją, co pozwala sfinansować nawet 100 proc. kosztów kwalifikowanych inwestycji. W tym wariancie pożyczka może pokryć całość dofinansowania, natomiast dotacja może wynieść do 35 proc. jego wartości, jednak nie więcej niż 250 tys. zł. Warunkiem uzyskania wyższej dotacji jest skorzystanie z pożyczki oferowanej przez Fundusz.

Nabór wniosków potrwa do 16 marca lub do wyczerpania dostępnych środków. Dokumenty należy składać bezpośrednio w siedzibie WFOŚiGW w Katowicach.

Na realizację programu przeznaczono 5 mln zł w formie dotacji, przy czym pula środków pożyczkowych nie jest limitowana. Fundusz dopuszcza również możliwość zwiększenia alokacji, jeśli zainteresowanie programem będzie duże.

NIE TYLKO DOTACJE. SAMORZĄDY ROZMAWIAŁY O PRZYSZŁOŚCI PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Monika Wójcik

W drugiej połowie stycznia odbyło się spotkanie zorganizowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, poświęcone realizacji Programu Czyste Powietrze. Wydarzenie było okazją do podsumowania dotychczasowych efektów programu oraz omówienia nowych rozwiązań mających na celu skuteczniejsze wsparcie mieszkańców w działaniach na rzecz poprawy jakości powietrza.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów, w tym wójt Anna Syguda, której towarzyszyły gminne urzędniczki Barbara Pisula oraz Anna Bednarek-Czaja. Dyskusja koncentrowała się na bieżących wyzwaniach związanych z wdrażaniem programu, roli gmin jako operatorów oraz możliwościach usprawnienia obsługi mieszkańców korzystających z dofinansowania.

W województwie śląskim funkcję operatorów Programu Czyste Powietrze pełni obecnie 105 samorządów.

– W tym gronie znajduje się również gmina Wręczyca Wielka, która aktywnie angażuje się w działania informacyjne i doradcze, pomagając mieszkańcom w przygotowaniu wniosków oraz realizacji inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej budynków i ograniczeniu emisji zanieczyszczeń – mówi wójt Syguda.

Organizatorzy spotkania podkreślili, że skuteczna realizacja Programu Czyste Powietrze wymaga ścisłej współpracy pomiędzy samorządami a instytucjami odpowiedzialnymi za finansowanie i koordynację działań. Przekonywali przy tym, iż wspólne zaangażowanie pozwala nie tylko sprawniej wdrażać rozwiązania systemowe, ale przede wszystkim realnie wpływać na zdrowie mieszkańców i poprawę jakości życia w regionie.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach